

АНАЛИЗА

Највише марже на намирнице у Европи

страница 3

СТАВ СТРУЧЊАКА

Мере за ублажавање економске кризе

страница 4

ЛИЧНИ СТАВ

Шта доноси примена ССП-а

страница 4

КЉУЧНИ АРГУМЕНТ

Др Војислав Коштуница
председник ДСС

КРИЗА ЗАХТЕВА СПОСОБНУ ВЛАДУ

Економска криза захтева способну Владу која може да управља земљом у кризи, а не да уместо тога криза управља Владом. Неспособност Владе видела се и пре него што је криза погодила Србију, када се показало да власт није способна да управља привредним токовима ни у нормалним условима. ДСС је зато отишла корак даље у свом опозиционом деловању, па је уместо критика понудила Програм развоја у условима кризе. У изради Програма пошли смо од основних циљева у условима економске кризе, а то је јачање инвестиционих активности и конкурентности. Други циљ је да се одржи и колико је могуће порасте стандард грађана. Потребно је зато, већ на почетку формирати интервентни фонд за помоћ привреди, повећати субвенције у пољопривреду и дефинисати другачији распон пензија. Залажемо се и за обустављање једностране примене Прелазног трговинског споразума са ЕУ јер се Србија лишила прихода од царина и довела домаћу пољопривреду на удар добро субвенционисаних пољопривреда земаља ЕУ. Влада која је формирана 2004. одликовала се спремношћу да о свему одговорно расправља и да постигне консензус са опозицијом, што сада не постоји и због чега нико не може бити задовољан радом Владе и Парламента. Уверен сам стога да Владу није могуће поправити. Тешко да се оваква Влада, која није способна да управља сама собом, може поправити без избора.

ПРОГРАМ РАЗВОЈА СРБИЈЕ

Демократска странка Србије, Нова Србија и Народна партија представиле су заједнички Програм развоја Србије у условима економске кризе. Једини озбиљан програм за очување радних места

Економска криза која ће трајати најмање две године захтева способну Владу, озбиљан програм за превазилажење кризе, али пре свега озбиљан и искусан тим који ће тај програм и спроводити, изјавио је на презентацији Програма за развој у условима кризе, председник Демократске странке Србије др Војислав Коштуница. Презентацији су присуствовали и председник Нове Србије Велимир Илић, председница Народне Партије Маја Гојковић и председник Економског савета ДСС др Ненад Поповић. Основни циљеви про-

грама су виши стандард грађана, привлачење инвестиција и подизање конкурентности домаће привреде. Да би се остварили постављени циљеви, програмом је дефинисано седамнаест мера од којих су десет дефинисане као кључне. Неке од најважнијих мера су формирање интервентног фонда за предузећа погођена кризом, повећање субвенција пољопривреди, субвенционирање камата за развојне и извозне пројекте, имплементација енергетског споразума са Русијом и праведнија расподела пензија.

Криза захтева озбиљан програм, али пре свега озбиљан и искусан тим

ДЕСЕТ КЉУЧНИХ МЕРА ПРОГРАМА РАЗВОЈА СРБИЈЕ:

1. формирање интервентног фонда за предузећа погођена економском кризом
2. повећање субвенција пољопривреди за 100%
3. субвенционирање 50% камата за развојне и извозне пројекте предузећа
4. имплементација нафтно – гасног споразума са Руском Федерацијом
5. реалан и стабилан курс динара у функцији развоја привреде
6. концесије и јавно – приватно партнерство уместо задуживања
7. смањење распона пензија са 10:1 на 7:1
8. социјална заштита грађана
9. кредит Руске Федерације
10. мораторијум на одлуку о једностраној примени ССП-а и редефинисање уговора са Фијатом

УВОДНИК

Др Ненад Поповић
председник
Економског савета ДСС

ПОМАЖУЋИ ПРИВРЕДИ, ПОМАЖЕМО СРБИЈИ

Коалиција Демократска странка Србије – Нова Србија – Народна партија једина је понудила озбиљан економски програм за ублажавање последица економске кризе, али и за развој домаће привреде у новонасталим околностима. Кризом нису најугроженији држава, државни апарат и појединци који га чине, већ пре свега обични грађани, сељаци, предузетници, пензионери и запослени у привреди. Приоритет Програма развоја Србије јесте помоћ домаћој привреди. Мере које садржи Програм усмерене су ка три циља: заштита стандарда грађана, повећање конкурентности домаће привреде и раст улагања у капиталне инфраструктурне пројекте који ће упослити домаћа предузећа и створити нова радна широм Србије. Једна од мера за заштиту животног стандарда грађана је формирање Интервентног фонда за предузећа захваћена економском кризом чиме би се обезбедило очување постојећих радних места. Поред тога, држава мора да преузме социјалну улогу, да контролише цене основних животних намирница и да утиче на њихово смањење. Када је реч о повећању конкурентности домаће привреде планиране су мере повећања субвенција за пољопривреду чиме би се подстакло извоз и смањење спољнотрговинског дефицита. Пољопривредна производња обезбеђује посао и економску стабилност за преко 500 хиљада грађана Србије и субвенционирање ове гране привреде мора да представља један од приоритетних задатака стратегије за борбу против економске кризе. Мера за заштиту и подизање конкурентности домаће привреде јесте хитно стављање мораторијума на одлуку о једностраној примени ССП. Најзначајније мере за раст улагања у капиталне инфраструктурне пројекте односе се на реализацију модела концесије и склапања јавних – приватних партнерстава са страним инвеститорима. Овакав модел развоја инфраструктурних пројеката не оптерећује буџет Србије, што је од кључног значаја у условима економске кризе, а истовремено обезбеђује посао за домаћа предузећа која ће пружати услуге и изводити радове.

ВЛАДА МОРА ДА ПОТПИШЕ СПОРАЗУМ СА РУСИЈОМ

Др Војислав Коштуница, председник ДСС

Енергетски споразум са Руском Федерацијом има огроман значај за српску привреду и недопустиво је да се о томе уопште води полемика. Зато Влада Србије мора одмах да приступи потписивању енергетског споразума са Русијом јер је он, ратификацијом у Скупштини, постао важећи закон у домаћем правном поретку. Недопустиво је да се уопште води полемика да ли ће влада спроводити закон који је усвојила Скупштина. Влада мора одмах да спроведе закон и реализује енергетски споразум и тиме заустави агонију и срљање земље у безакоње и уништавање економије. Због огромне важности овог енергетског споразума за привреду Србије, остварено је национално јединство које је потврђено у Скупштини Србије када је за тај закон гласало више од 200 народних посланика.

ОБАВЕЗАН СМЕР ЗА СИГУРНИЈЕ СУТРА

Председница Народне партије Маја Гојковић изјавила је да је у Србији створена атмосфера да је за све пропусте Владе одговорна опозиција. „У медијима влада својеврсна блокада и када се нешто појави о проблемима онда се окривљује опозиција. За све пропусте владе и кашњења и неусвајање закона окривљује се опозиција. То провејава током целе године“, казала је Гојковић. Говорећи о Програму развоја Србије, председница Народне партије је истакла да он представља обавезан смер којим се Србија мора кретати, како би обезбедила сигурније сутра за своје грађане.

БУЏЕТ СТИМУЛИШЕ ДАЉА ОТПУШТАЊА

Председник Нове Србије Велимир Илић изјавио је током презентације Програма развоја Србије да Влада није предузела озбиљне кораке како би ублажила ефекте економске кризе и додао да се тренутно у Скупштини Србије усвајају закони „који у овом моменту нису били приоритет“. Илић је рекао да је предложени буџет за наредну годину „преживљавајући буџет“ који стимулише даља отпуштања грађана. „Залутали смо на пут испуњавања жеља коалиционих партнера што се види и кроз буџет“, казао је Илић и додао да тај буџет „обезбеђује додатне проблеме“. Лидер Нове Србије је рекао и то да се проблеми владе преносе и у парламент. „Ако влада не може да постигне договор онда не може ни парламент то да разреши“, казао је Илић и додао да се парламент не води стручно што „иритира посланике“ да рекламирају повреде Пословника.

ОБАРАЊЕ МАРКЕТИНШКЕ ВЛАДЕ

Ако Влада у тешким ситуацијама, као што су питања Косова и Метохије и економска криза, нема комуникацију са опозицијом, онда срља из грешке у грешку

Расправа и гласање о неповерењу Влади која је покренута на захтев посланичке групе Демократске странке Србије била је прилика да се укаже на неоправданост одлуке да се прихвати распоређивање мисије Еулекс на територији Косова и Метохије. На тај начин Влада је прекршила и променила државну политику према јужној српској покрајини без сагласности Скупштине. Ово је била јединствена прилика да се јавности укаже на све обмане „маркетиншке Владе“ у вези са поделом 1000 евра од акција, повећањем пензија на 70 одсто од просечне плате, бољим и лагоднијим животом грађана. Уместо тога, сведоци смо свакодневних поскупљења основних животних намирница, комуналних услуга и гаса, отпуштања хиљада радника, а да при томе нема инвестиција нити нових радних места.

Потпредседник Демократске странке Србије и овлашћени представник предлагача Слободан Самарџић, истакао је да је Влада одговорна за вођење спољне и унутрашње политике, али ако она у тешким ситуацијама, као што је питање Косова и Метохије, нема комуникацију са опозицијом, онда срља из грешке у грешку. Он је оценио да су чланови Владе, током расправе, „најзад потврдили оно у шта смо сумњали, да то-

ДЕСЕТ РАЗЛОГА ЗА ОБАРАЊЕ ВЛАДЕ:

1. Обмана о подели бесплатних акција у вредности 1000 евра
2. Обмана о повећању пензија на ниво од 70 одсто просека плата
3. Поскупеле су све животне намирнице
4. Стална отпуштања уместо нових радних места
5. Смањење субвенција у пољопривреди
6. Једнострана примена трговинског споразума са ЕУ
7. Обмана о чланства у ЕУ и белој шенген листи
8. Изостанак нових инвестиције и радних места
9. Неповољан уговор са Фијатом
10. Раскид концесије за изградњу пута Хоргош – Пожега

ком преговора, што се тиче Косова и Метохије, није добијено ништа за Србију“.

Председник Економског савета ДСС др Ненад Поповић изјавио је да је прво потребно разјаснити о којој Влади се на седници говори?! О оној, која је производ предизборног маркетинга, или о оној другој која је, на жалост, данас наша реалност. Ако ћемо о првој – оцена за маркетинг је чиста десетка: 200.000 радних места, милијарда страних инвестиција, повећане пензије, повећане плате, хиљаду евра по глави становника од бесплатних акција. А ако ћемо о другој, која је наша реалност – оцена је чиста нула. Ништа, од свега о чему су маштали, и терали грађане да заједно са њима маштају – ништа нису испунили.

АНАЛИЗА

НАЈВИШЕ МАРЖЕ НА НАМИРНИЦЕ У ЕВРОПИ

Просечне трговачке марже у Србији крећу се између шест и 30 одсто, податак је до кога је у изради извештаја за 2007. годину дошла владина радна група за праћење цена и који још увек није објављен у јавности. Током прошле године поједине марже, као на пример за јунеће месо, ишле су и до невероватних 48,5 одсто, а да је по расту цена хране на мало Србија уз Бугарску била у самом врху европских земаља. Ову сада већ бившу радну групу формирала је 12.

новембра прошле године бивша влада, са циљем да одговори на питање зашто цене неконтролисано расту. Анализа је обухватила 19 производа који чине четвртину потрошачке корпе, десет малопродајних ланаца са 37,4 одсто учешћа у промету и 40 произвођача. Скенирање цена обавила је Тржишна инспекција. Према том истраживању, само у Београду у децембру прошле године просечна маржа на хлеб износила је 24,3, киселу воду 25,8, на чоколаду 25,9, на млеко

17,3, а на месне прерађевине 27,1 одсто. Ипак, максимални износи узимали су се на месним производима. Тако се у Београду јунеће месо без костију продавало са маржом од чак 48,5 одсто, виршле са 39,5, а чајна kobасица са маржом од 38 одсто. У извештају је овакав однос објашњен као резултат јаке позиције прерађивача у односу на сточаре. Висока бруто маржа на хлеб од чак 25 одсто образложена је у извештају јаком позиције великих трговаца.

КОЗА И РОГ – КО ЛАЖЕ...

АВЛИЈА ЗВАНА НЕМАЊИНА 11

**МЛАЂАН ДИНКИЋ,
МИНИСТАР ЕКОНОМИЈЕ И
РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА**

Министар економије и регионалног развоја Млађан Динкић предочио је да су његови чланови преговарачког тима добили налог из Владе да се промени преговарачка платформа о енергетском споразуму с Русијом и да не постоје правне ни финансијске гаранције да ће преко територије Србије прећи магистрални гасовод, те нема потребе да Србија жури с продајом Нафтне индустрије Србије.

**ПЕТАР ШКУНДРИЋ,
МИНИСТАР РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ**

С друге стране, министар рударства и енергетике Петар Шкундрић насу-прот тврдњама колеге Динкића изјавио је да Влада није променила преговарачку платформу и да је ратификовани енергетски споразум Србије и Русије најважнија гаранција да ће се пројекти и реализовати, признавши да су Руси, нажалост, одбили да дају финансијске гаранције и поновио да је енергетски аранжман најбољи стратешки и развојни пројекат.

СТАВ СТРУЧЊАКА

Мере за ублажавање економске кризе

БОШКО МИЈАТОВИЋ, члан Центра за либерално – демократске студије

Да је ситуација тешка – тешка је. Али, Она нам даје прилику, односно при-силљава нас да свој економски модел поставимо на здраве темеље. Јер, доскора је Србија можда могла да се помало олако односи према економској активности, али сада више не сме да не би доживела колапс. Криза је ту и треба се уразумити. Почећу са најважнијом мером, из области изборног система. Залажем се за замену пропорционалног већинским системом. Само он може донети Србији смањење броја странака, стабилну владу и заустављање уцена малих странака. У Србији је потрошња превелика према малој производњи, па је стога треба смањити. Стално се

авансно троше паре из будућности. Прва област је државна потрошња. Други канал превелике потрошње је задуживање у иностранству. Једноставно, динар је прецењен, што вештачки повећава куповну моћ грађана и фирми Србије, а на рачун прилива капитала из иностранства и задуживања. Потребно је променити и политику девизних резерви. Сада се оне граде високим каматним стопама НБС (17,75 одсто), што привлачи страни краткорочни капитал. Далеко је здравије стварати девизне резерве зарадом од извоза робе и услуга. Требало би да НБС престане са триковима којима за тренутак повећава понуду девиза и брани курс динара. Први

је обавезна замена девиза динарима у девизним резервама. Друго, да НБС престане да манипулише девизним тржиштем и треће, да снизи обавезну резерву банака. У време кризе смањују се инфлациони притисци. Стога би у Србији монетарна политика могла бити мање рестриктивна, и то у делу са каматним стопама. Док централне банке у свету снижавају каматне стопе на 1 до 2 процента, код нас је референтна 17,75 одсто. Овакав или сличан економски план за суочавање са кризом предложиће практично сваки економиста. Нема ту никакве мистерије, осим за оне који кроје економску политику Србије. Њих, изгледа, покрећу неке друге идеје.

ЛИЧНИ СТАВ

Шта доноси једностранна примена ССП-а

ДАНИЛО ГОЛУБОВИЋ, члан Економског савета ДСС

Никада ниједна држава у Европи није донела сличну одлуку, нити се икада десило да нека држава једнострано примењује Привремени споразум. Једностраном применом Привременог споразума са ЕУ представља неразуман потез и тежак ударац за српску привреду и државу. Грађанима су громогласно обећаване убрзане европске интеграције, а сада видимо да уместо убрзаних интеграција следи једностранна примена залеђеног споразума са ЕУ. Владајући режим је обећавао да ће нам захваљујући ЕУ тећи мед и млеко, а не да ћемо изгубити само у идућој години 300 милиона евра због једностране примене споразума.

И не само то, једностранна примена трговинског споразума, биће погубна за нашу привреду, а нарочито за најбољу српску извозну грану – пољопривреду. Српска пољопривреда у овом моменту и без ступања споразума на снагу ужива привилегије Асиметричних трговинских мера уведених од стране ЕУ 2000. године, што за

резултат има већи извоз у ЕУ него увоз. Једностраном применом споразума ступиће на снагу снижење увозне заштите за скоро 40% пољопривредних производа. На овом значајном списку налази се: семенска пшеница, шећерна репа, све живе животиње и живина чисте расе за приплод, поврће и јагоде, и сл.

Поред неспорне потребе за јачањем конкуренције у Србији, ово би у овом моменту била неравноправна борба на штету српских произвођача, пошто је систем субвенција, законодавне регулативе и организованости пољопривреде ЕУ на далеко вишем нивоу од оног који је сада у Србији. У Словенији, Мађарској и Пољској, на пример, сељаци добијају субвенције од 300-400 евра по хектару још од 2000. Године. Ми тек данас дајемо око 120 евра, али се са тим исплатама касни. Судећи по најавама, у нареденој години ћемо тај, и онако мали износ, још и смањити овога пута само из једног разлога, а то је опстанак Владе.